

Meilė tavo akyse

Sarah Jio

Meilė tavo akyse

Romanas

Iš anglų kalbos vertė Rita Pilkauskaitė

baltos lankos

UDK 821.111(73)-31
Ji-07

Versta iš:
Sarah Jio, *The Look of Love*, Plume, a member of
Penguin Group (USA) Inc., 2014

Redaktorė
Asta Bučienė

Maketuotoja
Eglė Jurkūnaitė

Dailininkas
Zigmantas Butautis

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

ISBN 978-9955-23-853-9

Copyright © Sarah Jio, 2014

All rights reserved

© Rita Pilkauskaitė, vertimas į lietuvių kalbą, 2015

© Baltų lankų leidyba, 2015

*Skiriu brangiems draugams, lydėjusiems
sunkių metu ir nė karto nepaleidusiems
mano rankos, ypač Wendi Parrierai,
Natalie Quick ir Claire Bidwell Smith. Tai
yra tikroji meilė.*

Nebent kq nors myli, visa kita beprasmiska.

E. E. Cummings

PROLOGAS

PARYŽIUS

1893

Stovėdama prie gėlių vežimėlio Elodija stebi palei Seną madingame Penktajame rajone už parankių vaikštinėjančias poras. „Meilė ne man“, – pagalvoja ji, nors galėtų susirasti vaikiną. Galbūt ledų pardavėją, ūkininką iš kaimo, kaminkrėtį. Ar prie turgaus turtuoliams batus šveičiantį vyruką. Ai, ne. Giliai atsidususi nuo vieno bijūno iš puokštės, pamerktos į kibirą, nuskina negražų lapą. Pakėlusį akis išvysta Overné grafą Liuką Diumoną, jo cilindras kyšo gatvės minioje. Nenuleisdamas nuo jos žvilgsnio jis eina per akmenimis grįstą gatvę ir vos nepakliūva po kariatės ratais.

Grafas prieina prie jos vežimėlio nupirkti gėlių žmonai Marselinai, griežtai, suraukto veido ir pikėtų akių moteriai, visiškai priešingybei aiškiai švelnaus ir gero

būdo vyrui. Elodija kartais pasvajoja, kaip gyventų, jeigu būtų grafienė, jo grafienė. Pakėlusį akis į prabangių grafo rūmų kitoje gatvės pusėje langus spėlioja, kaip jie už tų sienų gyvena.

– Laba diena, – pasisveikina Liukas, kilstelėdamas cilindrą.

– Sveiki, – atsako truputį sutrikusi. – Ar pageidausite įprastinių gėlių grafienei?

Kaip prekyautojas arbata sukuria specialų mišinį, o restorano savininkas ypatingą patiekalą, Elodija turi savąją gėlių puokštelę. Sukomponuotą vien iš žalsvų žiedų: gvaizdūnių, chrizantemų ir retokų, bet neapsakomai gražių gelsvai žalsvų rožių. Ji kasdien padaro tik vieną tokią puokštę ir laiko padėjusi vežimėlio gale Liukui.

Pasiklydęs jos akyse jis neiškart atsako:

– Jos žalios, – staiga prataria.

Sutrikusi Elodija pakraipo galvą.

– Tavo akys.

Nusišypsojusi atsako:

– Taip.

– Labai gražios.

– Dėkui, pone.

– Liukai, – prideda ir patylėjęs paklausia: – Ar galėčiau sužinoti, kuo tu vardu?

– Elodija.

– Elodija, – pakartoja, apžiūrinėdamas gėles, jo žvilgsnis stabteli ties užrašu, išgraviruotu ant vežimėlio krašto.

– Ką jis reiškia? – klausia rodydamas į žodžius: *Amour vit en avant*.

Meilė nemiršta. Gulėdama mirties patale motina atsisveikindama jai pasakė: „Mano mieloji Elodija, nenusivilk meile, – ištarė pro ašaras. – Neleisk sau užkietėti kaip aš. Saugok meilę širdyje. Net jei aplinkybės atrodys neįmanomos, atsiverk jai atėjus. Pasitikėk ja. Ir nebijok, jei nepavyks. Kai nepasiseka, meilė vis tiek išlieka, – ji prisidėjo ranką prie silpnos širdies. – Ji gyvens štai čia. Meilė nemiršta, ji gyvena.“

– Prasmingi motinos žodžiai guodžia ir veda mane, –itaria Elodija.

Liukas šypsosi.

– Norėčiau kai ką nupirkti.

Ji linkteli.

– Turbūt gėlių puokštelę? Sukomponuotą iš...

– Norėčiau nupirkti visą tavo gėlių vežimėlį.

Ji žiopteli.

– Tikriausiai juokaujat?

– Ne.

– O ką veiksute su tiek gėlių? – klausia šyptelėjusi. Šiandien vežimėlis lūžta nuo žiedų: hiacintų, rožių, leukonijų, kvapniausių vasarinių bijūnų.

– Noriu nupirkti tau.

– Man? – apstulbsta ji.

– Taip, – atsako, – kad šiandien tau nereikėtų dirbti ir galėtum klaidžioti po saulėtą Paryžių, kur panorėjusi. – Jai į delną įdeda šūsnį banknotų. – Pasivaikščiosi su manim?

Tolėliau stovinti kita gėlių pardavėja Elodijos draugė Ženevjeva girdi jų pokalbį.

– Eik, – paragina nusišypsojusi, – aš pasaugosiu tavo vežimėlį.

– Eime? – klausia Liukas siūlydamas parankę.
Elodijai nieko kito nelieka, kaip sutikti.

1 SKYRIUS

PAIKO GATVĖ 2021-602, SIATLAS

2012, gruodžio 24 d.

Kišdama raktą į pašto dėžutę nuraminu savo auksaspalvį retriverį Semą. Daugiabučio durininkas Bernardas nustoja dėlioti siuntinius ir atsitūpęs pakaso Semui ausis.

– Labas rytas, Džeine! – pasisveikina pakeldamas akis į mane ir nusišypsodamas. – Ar girdėjai? Sako, šįvakar pasnigs. Bent dešimt centimetrų.

Atsidūstu. Jei keliai bus slidūs, nepavyks laiku pristatyti gėlių. Paėmusi laiškų ir sveikinimo atvirukų krūvelę, vestibuliu nueinu prie spalvotomis lemputėmis papuoštų langų į gatvės pusę. Kol žvelgiu laukan, Semas uostinėja kampe pastatytą Kalėdų eglutę. Po truputį bunda Paiko turgus. Iš po Meriveter kepyklos stoginės eina garas. Žuvų pardavėjai priešais savo

prekystalius žarna plauna grindinį. Kitoje gatvės pusėje uolių turistų grupelė su skėčiais (turistai visada nešiojasi skėčius) sustoja nusifotografuoti ir taip išbaido ant kelio ženklų tupinčią žuvėdrą. Ši nepatenkinta suklykia ir supykusi nuskrenda.

– Taip, atplaukia sniego debesys, – taria Bernardas, kinktelėjęs į langą.

– Iš kur žinai?

– Eikš, – pakviečia stodamasis ir eidamas pro dvigubas duris. Iš paskos nuseku į gatvę. – Pamokysiu tave, kaip atpažinti debesis.

Veidą žnaibo šaltukas, įkvepiu žemiško oro, kvėpiančio kavos tirščiais ir jūros vandeniui, – tuo pat metu aromatingo ir sūraus. Siatlas. Semas draugiškai vizgina uodega praeiviui, tiesiančiam ranką jo paglostyti.

Bernardas parodo į dangų.

– Matai tuos debesis? Jie vadinami plunksniniais sluoksniniais.

– Plunksniniais kokiais?

Jis šypteli.

– Prieš užeinant pūgai pirmiausia susidaro jie. Pažvelk, kokie permatomi ir banguoti, tarsi pasnigus.

Smalsiai žiūrinėju, lyg juose meteorologiniais hieroglifais būtų kas nors parašyta. Debesų kalba, kurią ilgokai stebėjau pavyktų iššifruoti.

– O dabar pažvelk toliau, – taria rodydamas į toluoje virš Elioto įlankos sėlinančius debesis. – Ana ten

atslenka sniego debesys. Sunkesni ir tamsesni, – nutilęs prideda delną prie ausies. – Paklausk? Ar girdi?

Papurtau galvą.

– Ką?

– Koks duslus oras, – linkteli. – Prieš pūgą visada būna nepaaiškinamai tyku.

Man prie kojų ant šaligatvio tupi Semas.

– Gal tu ir teisus. Šįryt kažkaip nykiai tylu, – vėl pažvelgiu į dangų, bet šįsyk dviprasmiškai paklausiu: – Ar kartais debesyse matai kokių nors vaizdų ar veidų?

Bernardas nusišypso.

– Iš tikrųjų matau. Bet tai, ką regiu, gali skirtis nuo to, ką matai tu. Debesys būna apgaulingi, – valandėlę patylėjęs priduria: – Manau, jie rodo tai, ką mes norim matyti.

Jo tiesa. Išties matau kai ką, kas mane šiek tiek išgąsdina. Greitai papurtau galvą.

– Tada nesakysiu tau, ką matau, nes tik pasijuoksi iš manęs.

Bernardas gudriai nusišypso.

– O tu ką matai? – klausiu.

– Sumuštinį su kepta jautiena, – atsako nusijuokęs ir įkiša ranką kišenėn. – A, vos nepamiršau. Čia tau, – paduoda rožinį voką. – Paštininkas netyčia įmetė į ponios Klain pašto dėžutę.

– Ačiū, – padėkoju greitai kišdama voką į krepšį prie kitų laiškų, kurių didžiuma neįdomūs kalėdiniai

atvirukai. Priešais fotoaparata pozuojančios idealios, laimingos ir besišypsančios šeimynos. Iliuzija ir tiek.

– Džiaugsmingų Kalėdų! – palinki Bernardas, Semui ėmus tempti pavadėlį.

– Tau irgi džiaugsmingų Kalėdų! – atsakau. Sukant už kampo tie žodžiai tebeaidi galvoje. Džiaugsmingų Kalėdų! Man visai nelinksma. Tokiu metų laiku manęs niekad neima džiaugsmas.

Pasukusi už kampo linkteliu Melui, laikraščių kiosko Paiko turguje savininkui. Jis mirkteli ir parodo į „laumės šluotą“, kabančią ant stoginės.

– Bučkis senukui Melui?

Deduosi drovi ir vrypteliu, Melas susiraukia:

– Dženynt, netgi per Kūčias?

Pasilenkiu ir greitai pakšteliu jam į skruostą.

– Štai, – šypsausi, – dabar patenkintas?

Jis griebiasi už skruosto ir apsimeta suparalyžiuotas.

– Nuostabiausia mano gyvenimo diena! – šūkteli.

Melui jau per septyniasdešimt. Kioske jis išdirbo keturiasdešimt metų, o gal ilgiau. Žemas, pliktelėjęs, pilvotas, flirtuoja su kiekviena į turgų atėjusia moteriške, paskui grįžta namo į savo nedidelį vienišą butuką už dviejų kvartalų ant kalvos.

– Mano Adelė mėgo Kūčias, – ištaria. – Džiaugdavosi „laumės šluota“. Visko priruošdavo, iškepėdavo kalakutą, papuošdavo eglutę ir užkabindavo lemputes.

Patapšnoju jam per ranką. Jo žmona mirė prieš aštuonerius metus, tačiau apie ją tebekalba taip, tarsi jieką tik iš ryto būtų pusryčiaavę.

– Žinau, labai jos ilgiesi.

Melas pakelia akis į debesis, kažin, ką ten regi.

– Kiekvieną mielą dienele, – atsidūsta.

Jo akyse regiu sielvartą, bet išraiška pasikeičia, kai prie kiosko prieina senyva moteris. Ji aukšta, iškilusi virš Melo kaip dangoraižis, patupdytas greta daug žemesnio dešimties aukštų pastato. Plaukai sidabriškai pilki, o veido bruožai tarsi iškalti. Elegantiška, ant kaklo kabo karoliai, jaunystėje neabejotinai buvo labai graži.

– Ar turite *Times* – Londono *Times*? – klausia aiškiai nusivylusiu tonu. Balsas šaižus, įsakmus. Kalbėdama trumpina žodžius, kaip būdinga britams.

Stebiu juos, žiūrinčius vienas į kitą, ir man šiek tiek apstemta akyse, kartais taip būna. Pasitrinu akis, o Melas manieringai klientei draugiškai nusišypso.

– *Times*? – šūkteli jis. – Mano pagarba jums, ponია, bet esam Siatle, o ne senojoj gerojoj Anglijoj.

Moteris prisimerkia.

– Ką gi, bet kuriam padoriam kioske būtų. Tai vienintelis leidinys, kurį verta skaityti, – ji peržvelgia bulvarinių ir kitokių laikraščių prikrautas lentynas. – Šiais laikais tiek daug šlamšto.